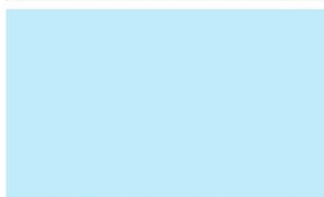

RYNEK PRACY województwa pomorskiego 2014

informacja roczna

Rynek pracy województwa pomorskiego w 2014 roku

Województwo pomorskie	2013 r.	2014 r.	zmiana		
			liczba	% / pkt proc.	
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w roku (w tys. osób)	277,8	282,7	4,9	1,8%	↑
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w roku (w zł)	3 814,94	3 974,86	159,92	4,2%	↑
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w końcu grudnia)	271 784	275 990	4 206	1,5%	↑
Bezrobotni zarejestrowani (liczba osób; stan w końcu grudnia)	114 148	96 752	- 17 396	- 15,2%	↓
Stopa bezrobocia (stan w końcu grudnia)	13,2%	11,3%	x	- 1,9 pkt. proc.	↓
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (zgłoszone w roku)	53 905	68 210	14 305	26,5%	↑
Działania aktywizacyjne (liczba osób objętych w roku)	26 751	26 716	- 35	- 0,1%	↓
Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom (liczba zarejestrowanych oświadczeń w roku)	3 269	5 789	2 520	77,1%	↑
Zwolnienia grupowe w roku (liczba osób)	903	961	58	6,4%	↑

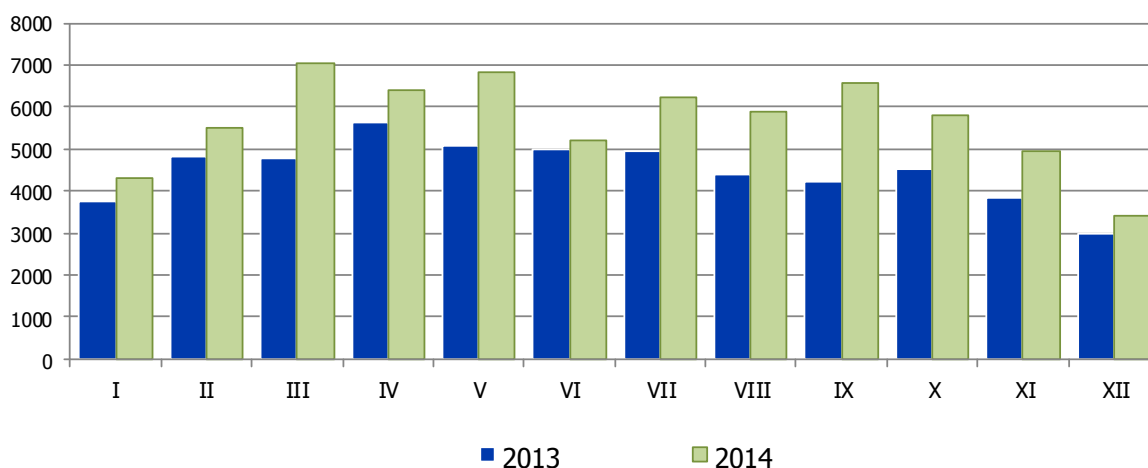
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01 oraz danych GUS.

W 2014 r. sytuacja na rynku pracy województwa pomorskiego uległa wyraźnej poprawie. Dynamika spadku bezrobocia była wielokrotnie wyższa niż przed rokiem (w 2013 r. – 0,4%, w 2014 r. – 15,2%), znacznie zwiększyła się liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, wzrosło przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw. Potwierdzają to również wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskazujące m.in. na znaczny spadek w IV kwartale 2014 r. stopy bezrobocia w przypadku osób w wieku 15-24 lata (z 25,6% do 18,5%) oraz niewielki wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 0,4 pkt. proc.).

WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

W 2014 r. pracodawcy zgłosili do **powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego 68,2 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o ponad ¼ więcej niż w 2013 r.** (wzrost o 14,3 tys. miejsc, tj. o 26,5%). W okresie 9 miesięcy roku (od lutego do października) liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy każdego miesiąca przekraczała 5 tys. (w marcu zgłoszono ponad 7 tys. miejsc pracy).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone do powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

Wzrost liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 17 powiatach województwa pomorskiego, największy w powiecie tczewskim o 71,5% (o 2,4 tys. miejsc) i w Gdańsku o 58,8% (o 3,6 tys. miejsc). Spadek liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy nastąpił w 3 powiatach: malborskim o 12,4% (o 0,3 tys. miejsc), sztumskim o 10,9% (o 0,2 tys. miejsc) i nowodworskim o 8,0% (o 0,1 tys. miejsc).

Blisko trzy na cztery miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2014 r. były **niesubsydiowane** – 50,1 tys., **subsidiowane**¹ było co czwarte miejsce – 18,2 tys. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano przede wszystkim wzrost miejsc pracy niesubsydiowanej – o 13,7 tys. (o 37,6%). Miejsca pracy subsydiowanej wzrosły o 0,6 tys. miejsc (o 3,6%). Subsidiowana była ponad połowa miejsc pracy w powiatach: człuchowskim (64,5%), malborskim (63,3%), bytowskim (62,1%) i sztumskim (52,4%).

Najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłosili do PUP województwa pomorskiego pracodawcy prowadzący działalność w sekcjach PKD: przetwórstwo przemysłowe – 14,6 tys. miejsc pracy (wzrost w stosunku do 2013 r. o 44,7%), administrowanie i działalność wspierająca^A – 9,6 tys. miejsc (wzrost o 39,3%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych^A – 9,1 tys. miejsc (wzrost o 20,2%). Udział zgłoszonych miejsc pracy subsydiowanej w tych sekcjach wyniósł odpowiednio: 13,3%, 3,5% i 29,5%.

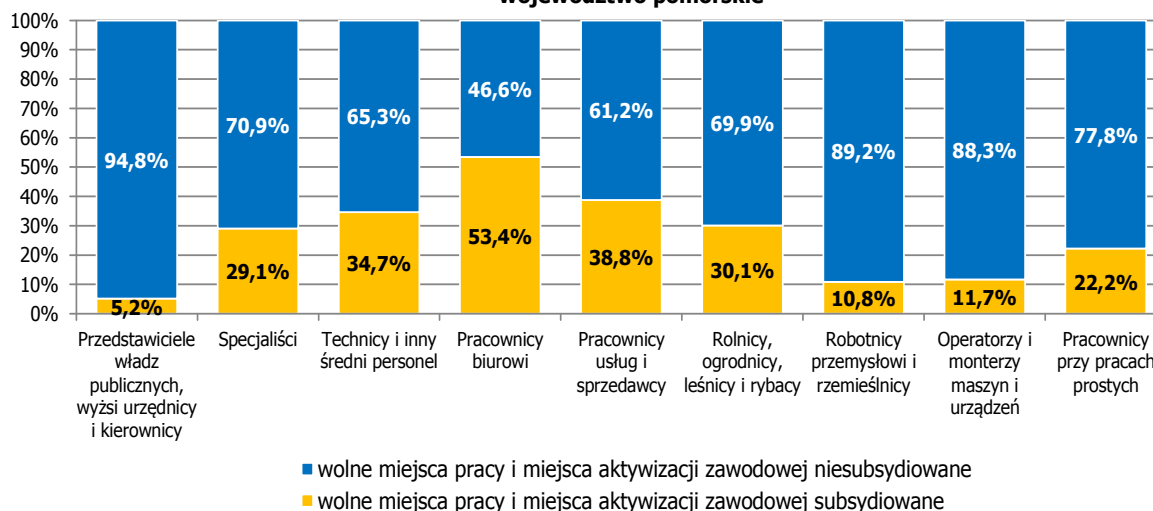
Pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w zawodach z wielkiej grupy zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – dla zawodów z tej grupy do PUP zgłoszonych zostało 19,0 tys. wolnych miejsc pracy (27,9% ogółu wolnych miejsc pracy). Największe zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców w ramach tej grupy zawodów dotyczyło przetwórców ryb (1,1 tys. miejsc), ślusarzy (0,9 tys. miejsc), murarzy (0,8 tys. miejsc), szwaczek (0,8 tys. miejsc) i stolarzy (0,8 tys. miejsc). Drugą pod względem liczby zgłoszonych miejsc pracy wielką grupą zawodów byli *pracownicy usług i sprzedawcy* – 14,2 tys. miejsc pracy (20,8% ogółu). Miejsca pracy z tej grupy dotyczyły przede wszystkim robotników gospodarczych (3,6 tys. miejsc) i sprzedawców (3,3 tys. miejsc). W stosunku do roku poprzedniego

¹ Praca subsydiowana dotyczy osób, za które w całości lub częściowo dokonywany jest zwrot kosztów ich zatrudnienia (wynagrodzeń, składek, wydatków rzeczowych) m.in. z Funduszu Pracy, PFRON, EFS.

liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy wzrosła we wszystkich wielkich grupach zawodów – wyjątek stanowiła grupa *siły zbrojne*, w której podobnie jak w roku poprzednim nie zgłoszono żadnego wolnego miejsca pracy. Największy wzrost liczbowy wolnych miejsc pracy odnotowano w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (o 5,8 tys. miejsc, tj. o 43,7%), zaś największy wzrost procentowy w grupie *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (o 56,8%, tj. o 2,1 tys. miejsc).

Najwięcej **subsydiowanych miejsc pracy** odnotowano w grupach zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* (5,5 tys. miejsc pracy, w tym najwięcej dla zawodu robotnik gospodarczy – 2,8 tys.) i *pracownicy biurowi* (3,6 tys. miejsc pracy, w tym najwięcej dla zawodu technik prac biurowych – 1,1 tys.). Najwyższy udział miejsc pracy subsydiowanej w ogóle zgłoszonych miejsc odnotowano w grupie zawodów *pracownicy biurowi* (53,4%), najniższy w grupie zawodów *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (5,2%).

Subsydiowane i niesubsydiowane wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodów w 2014 r. województwo pomorskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS-01.

Dodatkowym źródłem informacji o zapotrzebowaniu pracodawców na pracowników w 2014 r. są badania rynku pracy, prowadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku oraz informacje pozyskane od innych instytucji badających rynek pracy. W wyniku badań zrealizowanych w 2014 r. przez WUP w Gdańsku w ramach Pomorskiego barometru zawodowego zidentyfikowano najintensywniejsze, niezaspokojone zapotrzebowanie pomorskiej gospodarki w grupach zawodów²: *przedstawiciele handlowi, kierowcy samochodów ciężarowych, spawacze i pokrewni, kelnerzy, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci), programiści aplikacji, pracownicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center), magazynierzy i pokrewni oraz robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym*.

Z informacji pozyskanych z Grupy Pracuj.pl S.A., właściciela portalu z ofertami pracy pracuj.pl, wynika, że w 2014 r. w województwie pomorskim odnotowano 7,3% wzrost liczby ofert zamieszczonych w portalu w stosunku do roku poprzedniego (w kraju wzrost o 7,8%). Analiza **internetowych ofert pracy** zawarta w raporcie „**Rynek pracy specjalistów w 2014 roku**” opublikowanym przez portal pracuj.pl wskazuje, że w 2014 r. **na poziomie kraju**, najbardziej poszukiwanymi specjalistami byli handlowcy i specjaliści od sprzedaży – prawie 22,0% ogółu ofert skierowanych było właśnie do tych osób – oraz specjaliści z dziedziny bankowości, finansów i ubezpieczeń. Największy wzrost ofert o 35,6% odnotowano dla pracowników związanych z turystyką. Zgodnie z komentarzem prezesa zarządu Grupy Pracuj.pl S.A. zamieszczonym w ww. raporcie, poprawę stanu gospodarki widać m.in. w zwiększonym

² Elementarne grupy zawodów zgodnie z „Klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2014 r., poz. 760).

zapotrzebowaniu na pracowników odpowiedzialnych za produkcję i logistykę – odpowiednio o 17,0% i 12,0%. Wzrosła także liczba ofert w branży budownictwo i nieruchomości - o 13,4%. Ogólne zwiększenie rekrutacji przez pracodawców miało również wpływ na wzrost ofert dla specjalistów z obszaru HR o prawie jedną czwartą. Rok 2014 był nieco gorszy, jeśli chodzi o zapotrzebowanie na specjalistów z branży telekomunikacji i zaawansowanych technologii (spadek o 11,0%). W porównaniu z 2013 r. nastąpił wzrost zagranicznych ofert pracy o 15,9%.

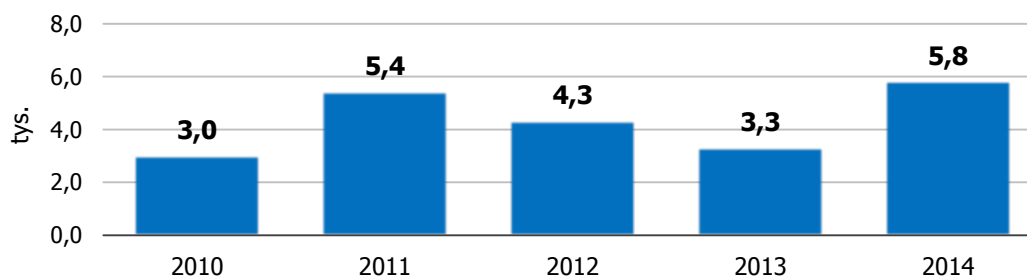
Na podstawie wyników **badania ofert pracy** zamieszczonych w internetowych portalach rekrutacyjnych (pracuj.pl i infopraca.pl), **przebieganego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku**, w 2014 r. zaobserwowano przewagę ofert pracy zamieszczonych przez pracodawców działających w czterech sekcjach PKD: przetwórstwo przemysłowe – 20,4% ogółu ofert, działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 18,7%, informacja i komunikacja – 17,4% oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ – 14,2%. W porównaniu do 2013 r. udział ofert pracy w ogółem dla sekcji przetwórstwo przemysłowe zwiększył się o 9,0 pkt. proc., a dla informacji i komunikacji o 5,1 pkt. proc. Natomiast dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa zmniejszył się odpowiednio o 8,1 pkt. proc. i 5,5 pkt. proc.

Zaobserwowano dominację ofert pracy skierowanych przez pracodawców do trzech wielkich grup zawodów (80,0% ogółu ofert pracy): *specjalistów* – 47,1% ogółu ofert pracy, *techników i innego średniego personelu* – 25,9% oraz *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* – 7,0%. W porównaniu do roku poprzedniego udział ofert pracy dla *specjalistów* zwiększył się o 7,5 pkt. proc., a dla *techników i innego średniego personelu* zmniejszył o 10,0 pkt. proc.

ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW

W 2014 r. znacznie wzrosło zainteresowanie pomorskich pracodawców zatrudnianiem cudzoziemców. W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego zarejestrowano **5,8 tys. oświadczeń** o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelom Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. W porównaniu do 2013 r. oznacza to wzrost rejestracji oświadczeń o 77,1% (o 2,5 tys.). Najwięcej oświadczeń dotyczyło powierzenia wykonywania pracy obywatelom Ukrainy – 5,5 tys., tj. 95,3% ogółu (w roku 2013 – 2,9 tys., tj. 89,2%).

Liczba oświadczeń zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom w województwie pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeglądu sytuacji w zakresie zatrudnienia cudzoziemców.

Najwięcej cudzoziemców według oświadczeń miało wykonywać pracę w przetwórstwie przemysłowym – 2,7 tys. osób, tj. 45,9% ogółu oraz w budownictwie – 1,4 tys. osób, tj. 23,8% ogółu. Największy wzrost liczby oświadczeń dotyczył sekcji przetwórstwo przemysłowe – o 1,4 tys. oświadczeń (tj. o 118,4%) i budownictwo – o 0,5 tys. (tj. o 65,2%). Największy spadek liczby oświadczeń dotyczył sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna – o 0,1 tys. (o 76,6%). Ponad połowa oświadczeń (51,2%, tj. 3,0 tys.) dotyczyła wykonywania pracy w charakterze *robotnika przemysłowego*

i rzemieślnika, a 25,8% (tj. 1,5 tys.) – pracownika przy pracach prostych. W województwie pomorskim w oświadczeniach dominowała praca w oparciu o umowy cywilnoprawne, które stanowiły 83,1% wszystkich umów (umowa o dzieło 48,5%, umowa zlecenie 34,6%). Oświadczenia najczęściej były wystawiane na okres od 3 do 6 miesięcy (86,4%). Większość oświadczeń (61,0%, tj. 3,5 tys.) zarejestrowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdańsku.

Wzrost odnotowano także w przypadku liczby zezwoleń na pracę cudzoziemców spoza Unii Europejskiej wydanych przez Wojewodę Pomorskiego. W 2014 r. wydano **2,0 tys. zezwoleń**, co w porównaniu do 2013 r. oznaczało wzrost o 6,2%, tj. o 0,1 tys. Najwięcej zezwoleń w 2014 r. wydano obywatelom Ukrainy – 1,4 tys., a w znacznie mniejszej liczbie obywatelom z innych krajów m.in. z Rosji, Uzbekistanu, Chin (bez Tajwanu) oraz Koreańskiej Republiki Ludowej – po 0,1 tys. zezwoleń. Zezwolenia wydane na pracę cudzoziemcom najczęściej dotyczyły pracy w sekcjach: budownictwo (0,4 tys. zezwoleń), handel hurtowy i detaliczny (0,2 tys.), gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (0,2 tys.), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (0,1 tys.). Większość zezwoleń (61,6%) wydanych w 2014 r. dotyczyła zatrudnienia robotników wykwalifikowanych.

ZWOLNIENIA GRUPOWE

W 2014 roku poziom przeprowadzonych przez pracodawców zwolnień grupowych³ oraz zgłoszeń przewidzianych zwolnień był zbliżony do roku poprzedniego. **Zwolnieniami grupowymi** w województwie pomorskim objętych zostało około 1,0 tys. osób. Blisko 70% zwolnień grupowych przeprowadzono w pierwszym półroczu 2014 roku. Prawie połowa (48,0%) zwolnień dokonanych w 2014 r. dotyczyła zakładów pracy działających w sekcji przetwórstwo przemysłowe, wśród których największych zwolnień dokonały przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją autobusów oraz produkcją pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych.

Liczba osób **zgłoszonych przez pracodawców do zwolnień grupowych** wyniosła w 2014 roku 1,1 tys. osób. W omawianym roku pracodawcy zrealizowali 84,2% wcześniejszych zgłoszeń (przed rokiem – 74,6%). Według stanu na koniec grudnia 2014 r. do zwolnień grupowych pozostało 0,1 tys. osób.

Wyraźnie natomiast zmniejszyła się liczba rejestracji **osób bezrobotnych, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy**⁴ - spadek wyniósł blisko 20% (1,7 tys. osób). W 2014 r. takich osób zarejestrowało się 6,7 tys., a w 2013 r. – 8,4 tys. Największy odsetek tej grupy bezrobotnych stanowili byli pracownicy zakładów pracy prowadzących działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych^A – 22,7% oraz przetwórstwo przemysłowe – 21,4%. W końcu grudnia 2014 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy zarejestrowanych było 4,9 tys. osób bezrobotnych poprzednio pracujących zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (w 2013 r. – 5,8 tys.).

³ Zgodnie z Ustawą o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. z 2015 r., poz. 192) zwolnienie grupowe to rozwiązanie przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, jeżeli w okresie nieprzekraczającym 30 dni zwolnienie obejmuje co najmniej:

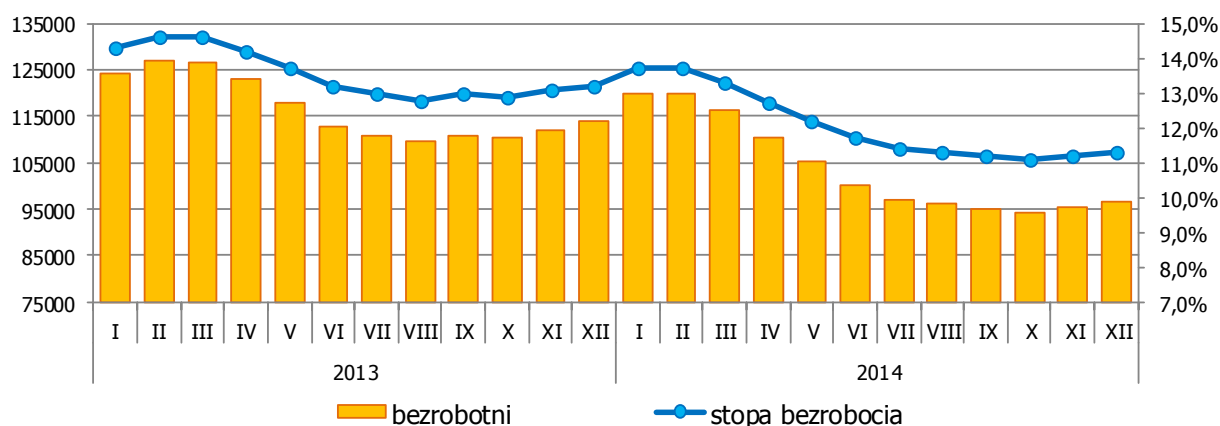
- 1) 10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników,
- 2) 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników,
- 3) 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników.

⁴ Zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r., poz. 149, z późn. zm.) art. 2, ust. 1, pkt 29 przyczyny dotyczące zakładu pracy to:

- a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r., poz. 1502 i 1662), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy;
- d) rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy z uwagi na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika.

BEZROBOTNI I STOPA BEZROBOCIA

W końcu 2014 roku **liczba bezrobotnych** zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego wynosiła **96,8 tys. osób**. W porównaniu do 2013 r. odnotowano **spadek o 17,4 tys. osób, tj. o 15,2%** (w Polsce spadek o 15,4%). Po okresie spowolnienia gospodarczego, kiedy bezrobocie w Pomorskiem rosło (lata 2009-2012), rok 2014 był drugim rokiem z rzędu, w którym odnotowano jego zmniejszenie. Dynamika spadku w 2014 r. była wielokrotnie wyższa niż w 2013 r. (0,4%). Trend spadkowy bezrobocia w 2014 r. może świadczyć o stopniowo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy województwa.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w województwie pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01 i danych GUS.

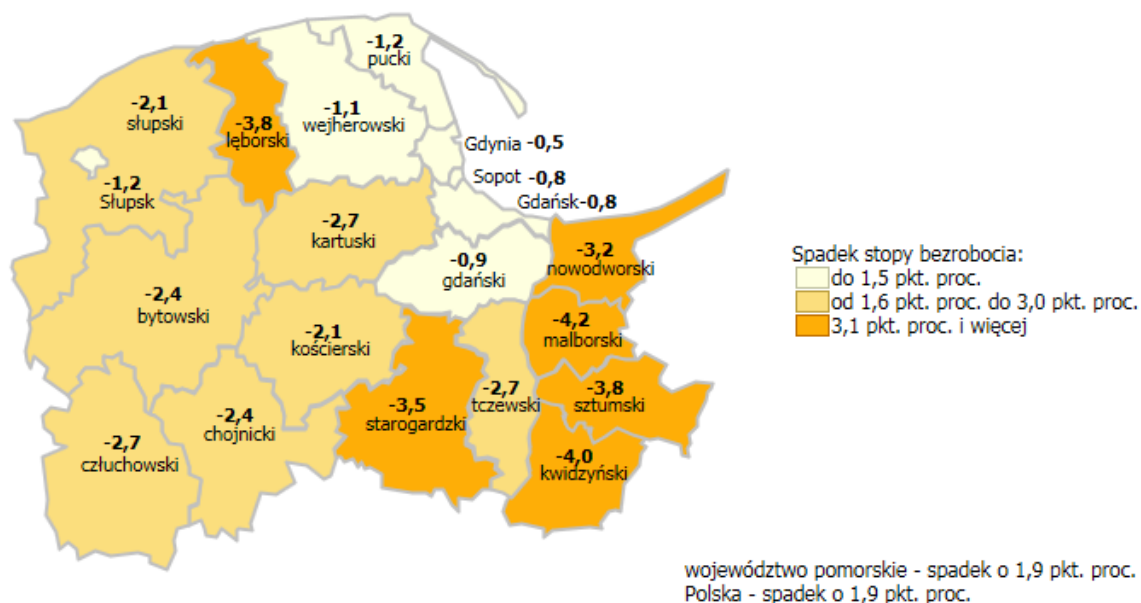
Od stycznia do grudnia 2014 r. **zarejestrowało się** w powiatowych urzędach pracy **140,4 tys. osób bezrobotnych**, tj. o 18,1 tys. osób (o 11,4%) mniej niż w 2013 r., natomiast **wyłączono** z ewidencji **157,8 tys.**, tj. o 1,2 tys. (o 0,8%) mniej niż przed rokiem. Odpływ z bezrobocia był więc większy od napływu o 17,4 tys. osób.

W 2014 r. zmniejszenie liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach województwa pomorskiego. Największy spadek dotyczył powiatu kwidzyńskiego o 26,5% i kartuskiego o 26,4%. W liczbach bezwzględnych najwięcej bezrobotnych ubyło w Gdańsku i powiecie starogardzkim (odpowiednio 1,9 tys. osób i 1,8 tys. osób).

Wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych wyraźnie zmniejszyła się **stopa bezrobocia** w województwie pomorskim. W **grudniu 2014 r.** stopa bezrobocia wyniosła w Pomorskiem **11,3%** i była niższa o 1,9 pkt. proc. od notowanej w grudniu 2013 r. W końcu 2014 r. stopa bezrobocia w województwie była niższa o 0,2 pkt. proc. od wynoszącej 11,5% stopy bezrobocia w Polsce.

Spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach województwa – w granicach od 0,5 pkt. proc. w Gdyni (stopa bezrobocia osiągnęła w tym powiecie poziom 5,8%) do 4,2 pkt. proc. w powiecie malborskim (21,4%). Mimo znacznego spadku stopy bezrobocia w powiecie nowodworskim (o 3,2 pkt. proc.) powiat ten nadal charakteryzował się najwyższą stopą bezrobocia w województwie – 27,5%. Najniższy poziom omawianego wskaźnika zanotowano w Trójmieście: w Sopocie (4,0%), w Gdańsku (5,7%) i w Gdyni (5,8%). Różnica między najwyższą a najniższą stopą bezrobocia w Pomorskiem zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła w końcu 2014 r. 23,5 pkt. proc. (w grudniu 2013 r. – 25,9 pkt. proc.)

Spadek stopy bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego grudzień 2014 r. do grudnia 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2014 r. stopa bezrobocia w Pomorskiem wynosiła 7,3%, tj. była o 2,4 pkt. proc. niższa od notowanej w IV kwartale 2013 r. (9,7%) i o 0,8 pkt. proc. niższa od notowanej w Polsce (8,1%). Znaczny spadek stopy bezrobocia odnotowano w województwie w przypadku osób w wieku 15-24 lata – w IV kwartale 2013 r. bezrobotna była co czwarta młoda osoba (25,6%), w IV kwartale 2014 r. – rzadziej niż co piąta (18,5%; spadek stopy o 7,1 pkt. proc.). W omawianym okresie wzrósł wskaźnik zatrudnienia (z 51,4% do 51,8%) a zmalał współczynnik aktywności zawodowej (z 56,9% do 55,9%). W Polsce odnotowano wzrost obu wskaźników: wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 1,1 pkt. proc. do poziomu 51,7%, a współczynnik aktywności zawodowej o 0,2 pkt. proc. do poziomu 56,3%.

**Wybrane kategorie bezrobotnych
zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego**

Wyszczególnienie	liczba bezrobotnych		zmiana		udział w liczbie bezrobotnych ogółem (w %)		zmiana udziału w pkt. proc.
	stan na 31 grudnia 2013 r.	stan na 31 grudnia 2014 r.	liczba	%	31 grudnia 2013 r.	31 grudnia 2014 r.	
Kobiety	62 675	54 077	-8 598	-13,7	54,9	55,9	1,0
Mężczyźni	51 473	42 675	-8 798	-17,1	45,1	44,1	-1,0
Z prawem do zasiłku	18 306	14 187	-4 119	-22,5	16,0	14,7	-1,3
Zamieszkali na wsi	51 511	43 347	-8 164	-15,8	45,1	44,8	-0,3
Do 25 roku życia	21 566	16 298	-5 268	-24,4	18,9	16,8	-2,1
Długotrwale bezrobotne	56 453	52 382	-4 071	-7,2	49,5	54,1	4,6
Powyżej 50 roku życia	27 778	25 010	-2 768	-10,0	24,3	25,8	1,5
Bez kwalifikacji zawodowych	35 822	30 491	-5 331	-14,9	31,4	31,5	0,1
Bez doświadczenia zawodowego	22 246	18 792	-3 454	-15,5	19,5	19,4	-0,1
Bez wykształcenia średniego	65 906	55 481	-10 425	-15,8	57,7	57,3	-0,4
Niepełnosprawni	7 126	6 782	-344	-4,8	6,2	7,0	0,8
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	14 100	13 469	-631	-4,5	12,4	13,9	1,5
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	6 020	4 303	-1 717	-28,5	5,3	4,4	-0,9
w tym, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 213	965	-248	-20,4	1,1	1,0	-0,1
Bezrobotni ogółem	114 148	96 752	-17 396	-15,2	100,0	100,0	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Analiza zmiany liczby bezrobotnych według stanu na 31 grudnia 2014 r. w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2013 r. wskazuje, że w wielu kategoriach bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy liczba bezrobotnych wyraźnie się zmniejszyła. Odnotowywane spadki miały różną dynamikę – w przypadku gdy liczba bezrobotnych w danej kategorii zmniejszała się wolniej niż liczba bezrobotnych ogółem, udział tej kategorii w ogóle bezrobotnych rósł. Ze względu na różnice w dynamice spadku liczby bezrobotnych zmieniła się w Pomorskiem m.in. struktura bezrobotnych **ze względu na płeć**. W końcu 2014 r. w Pomorskiem było 54,1 tys. bezrobotnych kobiet i 42,7 tys. bezrobotnych mężczyzn. W stosunku do końca 2013 r. w obu kategoriach odnotowano spadek liczby bezrobotnych, jednak dla mężczyzn był on bardziej dynamiczny – wynosił 17,1%, tj. 8,8 tys. osób (kobiety – 13,7%, tj. 8,6 tys. osób). Tym samym udział bezrobotnych mężczyzn w ogóle bezrobotnych zmniejszył się o 1,0 pkt. proc. do poziomu 44,1%, a udział bezrobotnych kobiet wzrósł o tę samą wartość do poziomu 55,9%.

Szczególne uwagę należy zwrócić na te kategorie bezrobotnych, w których liczba zarejestrowanych zmniejszyła się **znacznie wolniej** niż bezrobotnych ogółem:

- **długotrwale bezrobotni** – liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła w Pomorskiem w końcu 2014 r. 52,4 tys. osób, tzn. była o 7,2% (o 4,1 tys. osób) niższa niż rok wcześniej; odnotowana dynamika spadku była dwukrotnie niższa niż w przypadku ogółu bezrobotnych, co spowodowało wzrost udziału tej kategorii w ogóle o 4,6 pkt. proc. do poziomu 54,1%;
- **powyżej 50 roku życia** – w końcu 2014 r. liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 25,0 tys. W porównaniu do końca 2013 r. odnotowano spadek tej kategorii osób o 10,0% (o 2,8 tys. osób), a jej udział zwiększył się o 1,5 pkt. proc. i wynosił 25,8%. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku osób w wieku 60 lat i więcej odnotowano w województwie wzrost liczby bezrobotnych (o 14,2%, tj. o 0,5 tys. osób);

- **niepełnosprawni** – według stanu na 31 grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wyniosła 6,8 tys. osób i była mniejsza o 4,8% (o 0,3 tys. osób) niż w analogicznym momencie 2013 r. W 2014 r. udział tej kategorii w ogóle bezrobotnych wzrósł o 0,8 pkt. proc. do poziomu 7,0%;
- **kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka** – w województwie pomorskim w końcu 2014 r. zarejestrowanych było 13,5 tys. bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Liczba osób w tej kategorii zmniejszyła się w 2014 r. o 4,5%, tj. o 0,6 tys. osób, a jej udział wzrósł o 1,5 pkt. proc. do poziomu 13,9%.

W przypadku niektórych kategorii bezrobotnych odnotowany spadek był **bardziej dynamiczny** niż spadek notowany dla ogółu bezrobotnych:

- **do 25 roku życia** – według stanu na 31 grudnia 2014 r. w Pomorskiem było 16,3 tys. osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. o blisko ¼ mniej niż rok wcześniej (spadek o 24,4%, tj. o 5,3 tys. osób); ze względu na dynamiczny spadek liczby młodych bezrobotnych ich udział w ogóle zmniejszył się o 2,1 pkt. proc. do poziomu 16,8%. W ramach omawianej kategorii najbardziej dynamicznie zmniejszyła się liczba bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym – spadek wyniósł 29,0%, tj. 1,5 tys. osób.
- **osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** – w końcu 2014 r. w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 4,3 tys. absolwentów, tj. osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. W stosunku do końca 2013 r. odnotowano spadek ich liczby o 28,5% (o 1,7 tys. osób). Blisko dwukrotnie wyższa niż w przypadku ogółu bezrobotnych dynamika spadku spowodowała zmniejszenie udziału tej kategorii w ogółem o 0,9 pkt. proc. do poziomu 4,4%. W ramach omawianej kategorii również dynamicznie zmniejszyła się także liczba osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia – odnotowano spadek o 20,4% (o 0,2 tys. osób) do poziomu 1,0 tys. osób (udział zmniejszył się o 0,1 pkt. proc. i wyniósł 1,0%);

DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE

W 2014 r. **liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych** w województwie pomorskim uległa niewielkiemu zmniejszeniu w stosunku do 2013 r. i wyniosła **157,8 tys.** (w 2013 r. wyłączono 159,0 tys. osób). **Podjęcia pracy** stanowiły 46,8% wszystkich wyłączeń i dotyczyły **73,8 tys. osób** (w roku poprzednim odpowiedni odsetek wyniósł 46,5%, a pracę podjęły 74,0 tys. osób).

W ramach działań mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych⁵ powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego w 2014 r. wyłączyły z ewidencji bezrobotnych **26,7 tys. osób**, niewiele mniej w porównaniu z rokiem poprzednim (spadek o 35 osób, tj. o 0,1%). Najwięcej wyłączonych to osoby objęte zatrudnieniem subsydiowanym (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego i inne) – 9,1 tys. osób (w 2013 r. – 8,8 tys.) oraz stażami – 8,2 tys. osób (w 2013 r. – 7,6 tys.). Kolejne pod względem liczby wyłączonych w ramach działań aktywizacyjnych były osoby rozpoczynające: szkolenie – 6,2 tys. osób (w 2013 r. – 6,4 tys.) oraz prace społecznie użyteczne – 2,9 tys. osób (w 2013 r. – 3,7 tys.).

W porównaniu do roku poprzedniego zmiany w liczbie wyłączeń bezrobotnych w wyniku podejmowanych działań aktywizacyjnych były zróżnicowane. Największy spadek odnotowano w ramach rozpoczęcia prac społecznie użytecznych o 21,7% (o 0,8 tys. osób) a największy wzrost wystąpił przy podjęciach pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego o 28,1% (o 0,7 tys. osób) oraz przy podejmowaniu innej pracy subsydiowanej o 221,3% (o 0,2 tys. osób).

⁵ Działania aktywizacyjne obejmują: podjęcia pracy subsydiowanej, rozpoczęcia: szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, pracy społecznie użytecznej, realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego.

W 2014 r. w województwie pomorskim dzięki środkom Funduszu Pracy, które umożliwiły bezrobotnym podjęcie działalności gospodarczej oraz podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, **powstało 5,4 tys. nowych miejsc pracy**, tj. o 0,6 tys. miejsc więcej niż w roku 2013.

Wpływ na strukturę wyłączeń miało wejście w życie 27 maja 2014 r. nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która wprowadziła możliwość stosowania nowych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Stworzyło to konieczność ujmowania w sprawozdawczości statystycznej nowych (tj. określonych nowymi przepisami) form w ramach pozycji obowiązującego formularza statystycznego. I tak, bon szkoleniowy i trójstronne umowy szkoleniowe ujmowane były razem ze szkoleniami, bon stażowy w ramach stażu, pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej w ramach podjęć działalności gospodarczej (praca subsydiowana), pożyczka na utworzenie stanowiska pracy razem z refundacją kosztów zatrudnienia bezrobotnego, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, wliczone były w podjęcia pracy subsydiowanej w pozycji inne.

Zastosowane skróty nazw sekcji według PKD:

- administrowanie i działalność wspierająca^A - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;
- handel; naprawa pojazdów samochodowych^A - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

W materiale wykorzystano m.in.:

1. *Bank Danych Lokalnych GUS.*
2. *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w grudniu 2014 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.*
3. *Pomorski barometr zawodowy 2014. Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.*
4. *Przegląd sytuacji w zakresie zatrudnienia cudzoziemców.*
5. *Sprawozdania o wydawanych zezwoleniach na pracę cudzoziemców w RP (MPiPS-04).*
6. *Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01.*
7. *www.pracuj.pl; raport „Rynek pracy specjalistów w 2014 r.”.*

Tadeusz Adamejtis
Dyrektor
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Gdańsku

Gdańsk, maj 2015 r.